

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3416/2021. (X. 15.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.700.026/2020/7. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Dobrossy István ügyvéd által képviselt gazdasági társaság indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.700.026/2020/7. számú, 2020. november 26-án átvett ítéletével szemben 2021. január 25-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amely szerint a sérelmezett ítélet alaptörvény ellenes. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján vizsgálja felül a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját és azt semmisítse meg. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó az alkotmányjogi panaszát kiegészítette. Az Alkotmánybíróság a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadványok és mellékletei tartalma szerint az elsőfokú adóhatóság a 2013. október-december időszakra, a 2014. I. negyedévre és a 2014. II. negyedévre külön eljárásokban áfa bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott le az indítványozónál (felperes), amelyek eredményeként a terhére adókülönbötetet állapított meg általános forgalmi adó adónemben és adóbírságot szabott ki. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatokat helybenhagyta (Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága Közép- magyarországi Hatósági Osztály 2233852961 számú határozata, 2233853067 számú határozata, 2233852862 számú határozata). A határozatok ellen az indítványozó mint felperes által kezdeményezett bírósági felülvizsgálati eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.700.026/2020/7. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította.
- [3] 1.2. Az indítvány – jöllehet számos alkotmánybírósági határozatra, az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága döntéseire, továbbá a Kúria gyakorlatára hivatkozik az indítvány előzményeinek részletes ismertetése és a hatóságok, a bíróság eljárásának, döntéseinek kritikája mellett – nem tartalmazza „a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség” kifejezett megjelölését.
- [4] A panasz a tartalma szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tartja azt, hogy „az elsőfokú bíróság határozat meghozatala során arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó tudatosan vett részt adókijátszásként is értelmezhető konstrukcióban. Az elsőfokú bíróság szerint az indítványozónak a jelen eljárás során vizsgált üzleti partnerei által kibocsátott számlák után az adólevonási jog gyakorlása a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik, ezért azok után nem gyakorolható adólevonási jog annak ellenére sem, hogy a számlázási gazdasági események a felek között végbementek.” Álláspontja szerint „az elsőfokú bíróság az indítványozó üzleti partnerei körülményeinek vizsgálatából helytelen, megalapozatlan következtetésre jutott. Az adóhatóság valójában nem vitatta az indítványozó által befogadott számlákban szereplő gazdasági események teljesülését. Az elsőfokú határozat azt is kifejezetten elismeri, hogy a számla kibocsátó társaságok rendelkeztek a munkák elvégzéséhez szükséges személyi feltételekkel, és ahhoz sem férhet kétség, hogy az indítványozó a kölcsönbeadó cég által kiállított számla ellenértéket szerződészerűen kiegyenlítette.” A panasz szerint az indítványozó „által kötött munkaerő-kölcsönzési szerződés teljesítésének körülményeiből semmi nem utalt arra, hogy az indítványozónak esetleg fenntartásokkal kellene kezelnie alvállalkozói számláit. Az Európai Bíróság is kimondta ítéletében, hogy nem követelhető meg általánosságban, hogy az adózó vizsgálja, hogy üzleti partnere, a számla kibocsátója adóalanynak minősül-e, hogy rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel,

és képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy adóbevallási és fizetési kötelezettségeinek eleget tesz-e vagy másfelől, hogy e vonatkozásban rendelkezzen iratokkal.”

- [5] Az indítványozó szerint „nem merült fel az eljárásban olyan objektív körülmény, ami arra utalt volna, hogy az indítványozó tudta, vagy tudnia kellett volna azt, hogy a partner munkaerő-kölcsönző cégek esetleg nem minden adókötelezettségüknek tesznek eleget”. Utal arra, hogy mások által elkövetett szabálytalanságok az indítványozónak nem felróhatóak, és e szabálytalanságok alapján az indítványozó adólevonási joga nem korlátozható jogszerűen; nem merült fel olyan körülmény az ügyben, amely az indítványozó felelősségét megalapozná, illetve erre vonatkozóan egy ilyen körülmény sem nyert bizonyítást. Hivatkozik arra is, hogy az eljáró bíróság nem tárta fel kellő mélységben az indítványozó gazdasági életben folytatott tevékenységét és nem értékelte megfelelően az indítványozó javára szolgáló tényeket, különösen, hogy az indítványozó adókötelezettségeinek rendre eleget tett, az indítványozó kifejezetten alacsony iskolai végzettségű személyeknek nyújt munkalehetőséget, az általa végzett gazdasági eseményeket részletesen és a valóságnak megfelelő módon dokumentálta, valamint, hogy az ellenőrzés alá vont a gazdasági események valóban teljesültek, hiszen az indítványozó által kölcsönzött munkaerő az indítványozó érdekében munkát végzett.
- [6] A panasz szerint a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.700.026/2020/7. számú ítélete lényegesen sérti az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való alapjogát, mivel nem teszi lehetővé, hogy adólevonási jogával éljen az indítványozó az üzleti partnerei által kifogásolható adómorál miatt. Továbbá, mivel az elsőfokú bíróság azért utasította el az indítványozó keresetét, mert a tényállást sem az adóhatóságok, sem a bíróság nem tárta fel teljeskörűen, illetve, mert nem értékelte az indítványozó javára szolgáló pozitív tényeket, bizonyítékokat megfelelő súllyal, így az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való alapjoga lényegesen sérült.
- [7] 2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti „jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette” fordulat a rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételére vonatkozik, az indítványozó nem köteles a felülvizsgálatot és a perújítást, mint rendkívüli jogorvoslatokat is kimeríteni. A folyamatban lévő felülvizsgálati vagy perújítási eljárás ugyanakkor az Alkotmánybíróság eljárásának akadályja. Az indítványozó a bíróság ítéletét követően az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be.
- [8] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [9] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [10] 3. A bíróság ítéletével kapcsolatban Alaptörvényben biztosított egyes jogai sérelmének megvalósulását az indítványozó abban látta, hogy ügyféli jogai (ezek között bizonyításhoz való joga) sérültek, továbbá a hatóságok és a bíróság az ügyben alkalmazandó eljárási és adózási szabályokat tévesen értelmeztek; a munkaerő-kölcsönzési szerződések adójogi megítélése téves, mert olyan – a számlakibocsátók oldalán felmerülő – körülményeket értékeltek a hátrányára, amelyekről tudomása nem volt, és nem is lehetett, azokat befolyásolni sem tudta, márpedig adólevonási jogát más adóalany magatartása miatt nem veszítheti el.
- [11] A bíróság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény egyes szabályai, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény, továbbá a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény egyes előírásai értelmezésével és alkalmazásával döntött az indítványozó keresetéről.
- [12] A bíróság ítélete részletesen foglalkozott a felperes valamennyi, a tényállás tisztázására, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó érvelésével. Látókörébe vonta az Európai Unió Bíróságának egyes döntéseit, továbbá a Kúria joggyakorlatát. Megállapította, hogy a hatóság a tényállást teljeskörűen feltárta, és az ügyben alkalmazandó jogszabályok részletes ismertetése, a bizonyítékok megfelelő értékelése alapján döntéseket hozott. Az ítélet indokolásának 4-7. oldala kitért a felperes tényállításaira, és tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat is. A bíróság ítélete a befogadott számlákat, a számlákon szereplő gazdasági eseményeket és ezek körülményeit, az alapul fekvő szerződéseket, teljesítési igazolásokat, és egyéb bizonyítékokat, tanúvallomásokat értékelte, ezekkel összefüggésben kitért az indítványozótól elvárható magatartásra és megállapította, hogy

az adóhatóság tényszerűen és objektívan bizonyította, hogy az indítványozónak tudnia kellett az adókijátszásáról.

- [13] A bíróság a törvények jogalkalmazói értelmezésével, a konkrét ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg döntését. A bizonyítás körébe tartozó kérdés az, hogy milyen gazdasági esemény valósult meg az indítványozó és az ügy más szereplői között, illetve a számlák szerinti gazdasági események a számlák szerinti felek között létrejöttek-e.
- [14] Az Alkotmánybíróság nem ténybíróság, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [15] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 28.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/535/2021.

